

พัฒนาการและบทบาทของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่มีต่อประชาคมอาเซียน ระหว่างปี พ.ศ. 2558-2561

เพ็ญดาววง ปุณทะเรืองสี**

คำสำคัญ : พัฒนาการและบทบาทของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว, ประชาคมอาเซียน ระหว่างปี พ.ศ. 2558-2561

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สมาคมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรือประชาคมอาเซียนก่อตั้งขึ้นโดยปฏิญญากรุงเทพฯ ซึ่งลงนามโดยรัฐมนตรีของ 5 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 1967 ต่อมาเพิ่มสมาชิกเพิ่มอีก 5 ประเทศ ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา รวมเป็น 10 ประเทศ ประชาคมอาเซียนมีประชากรรวมกันถึง 500 ล้านคน โดยประมาณ ครอบคลุมพื้นที่ 4.5 ล้านตารางกิโลเมตร

เจตนารมณ์ของประชาคมอาเซียนตาม ประกาศไว้ใน“ปฏิญญากรุงเทพฯ”(Bangkok Declaration) นั้นก็เพื่อที่จะ“เร่งรัดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าของสังคม และการพัฒนาทางวัฒนธรรม ในภูมิภาค ส่งเสริมสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาค โดยการเคารพหลักความยุติธรรมและหลักนิติธรรมในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในภูมิภาค ตลอดจนยึดมั่นในหลักการแห่งกฎบัตรสหประชาชาติ เพื่อที่จะพยายามสร้างสำนึกร่วมกัน เพื่อความเป็นเอกภาพในภูมิภาคนี้”

นอกจากนี้ การที่สถานการณ์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้เปลี่ยนผ่านจากสภาวะแห่งความตึงเครียดและการเผชิญหน้าในยุคสงครามเย็น มาสู่ความมีเสถียรภาพ ความมั่นคงและความร่วมมืออย่างใกล้ชิดในปัจจุบัน ทำให้เอเชียตะวันออกเฉียงใต้กลายเป็นภูมิภาคที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว และเป็นตัวอย่างของการรวมตัวของกลุ่มประเทศที่มีพลังต่อรองในเวทีทางการเมืองและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ความก้าวหน้าของประชาคมอาเซียนมีปัจจัยสำคัญจากความไว้วางใจกันระหว่างรัฐสมาชิก ก่อให้เกิดบรรยากาศที่สร้างสรรค์และเอื้อต่อการเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างกัน ผู้นำประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียนร่วมกันกำหนดเป้าหมายให้ภายในปี พ.ศ.2558ประชาคมอาเซียนสามารถรวมตัวกันได้ “ประชาคมอาเซียน”ทั้งในแง่การเมืองความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคมวัฒนธรรม โดยยึดประโยชน์สุขของประชาชนในประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียนเป็นศูนย์กลาง

* บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระเรื่องพัฒนาการและบทบาทของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่มีต่อประชาคมอาเซียน ระหว่างปี พ.ศ. 2558-2561 โดยมี ผศ.ดร.จักรี ไชยพินิจ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

** นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการจัดการงานสาธารณะ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

สำหรับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว หรือสปป.ลาว (The Lao People's Democratic Republic) เป็นประเทศเดียวในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ไม่มีทางออกสู่ทะเล มีพื้นที่ราว 236,800 ตารางกิโลเมตร ทิศตะวันตกเฉียงเหนือมีพรมแดนติดต่อกับประเทศจีนและพม่า ทิศตะวันออก ติดต่อกับประเทศเวียดนาม ทิศใต้ติดต่อกับประเทศกัมพูชา และทิศตะวันตกติดต่อกับประเทศไทย มีภาษาทางการ คือ ภาษาลาว มีประชากรกว่า 6.8 ล้านคน

ชาวลาวส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธนิกายเถรวาท ซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติ (ร้อยละ 60) ควบคู่ไปกับลัทธินับถือผีบรรพบุรุษของชนชาติส่วนน้อยในแถบภูเขาสูง นอกจากนี้ยังมีชาวลาวที่นับถือศาสนาคริสต์และอิสลาม แต่มีจำนวนค่อนข้างน้อย โดยศาสนาคริสต์จะนับถือในกลุ่มชาวเวียดนามอพยพและชาวลาวเชื้อสายเวียดนาม ส่วนศาสนาอิสลามพบว่ามีผู้นับถือในหมู่ชนชาติจีนฮ่อที่อาศัยตามชายแดนด้านติดกับประเทศพม่า และมีชุมชนมุสลิมที่มีเชื้อสายเอเชียใต้และจามในเวียงจันทน์

ปัจจุบัน ประเทศลาวมีระบบการปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยประชาชน โดยมีพรรคประชาชนปฏิวัติลาวเป็นองค์กรการเมืองสูงสุดในการบริหารประเทศ ซึ่งพรรคนี้เริ่มมีอำนาจสูงสุดตั้งแต่ลาวเริ่มปกครองในระบอบสังคมนิยม วันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ.2518 ประธานประเทศ หรือตำแหน่งประธานาธิบดีของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวคนปัจจุบัน ซึ่งมีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี คือ ท่าน บุนยัง วอละจิด โดยดำรงตำแหน่งเลขาธิการใหญ่คณะบริหารงานศูนย์กลางพรรคประชาชนปฏิวัติลาว ตำแหน่งหนึ่ง ส่วนนายกรัฐมนตรีคนปัจจุบัน คือท่าน ทองลุน สีสุลิด ประเทศลาวได้แบ่งเขตการปกครองเป็น 18 แขวง และมีนครหลวงเวียงจันทน์เป็นเมืองหลวงของประเทศ

ประเทศลาวนั้นมีภูมิหลังที่คล้ายกับเวียดนามตรงที่มีรูปแบบทางการเมืองในยุคสงครามเย็นที่เป็นฝ่ายตรงข้ามกับกลุ่มประชาคมอาเซียนโดยที่ในสมัยยุคสงครามเย็นลาวได้เปลี่ยนการปกครองเป็นคอมมิวนิสต์ และภายหลังจากการล่มสลายของลัทธิคอมมิวนิสต์และการสิ้นสุดลงของสงครามเย็น ส่งผลให้ปี พ.ศ.2529 ลาวจึงต้องเริ่มทบทวนและปรับเปลี่ยนนโยบายในการพัฒนาเศรษฐกิจและนโยบายต่างประเทศใหม่ภายใต้นโยบาย “จินตนาการใหม่” ส่งผลกระทบในทางบวกต่อการพัฒนาประเทศและมาตรฐานการดำรงชีวิตของประชาชนที่ดีขึ้น นอกจากนี้ ลาวยังได้ปรับความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านอย่างจีน ไทย พม่า และสมาชิกในประชาคมอาเซียน รวมถึงสหรัฐอเมริกา และประเทศยุโรปตะวันตกอื่นๆ เพื่อสร้างความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจและขยายการลงทุนจากต่างประเทศ ผลให้กลุ่มสมาชิกประชาคมอาเซียนเปิดรับลาวในการร่วมลงนามสนธิสัญญาไมตรีความร่วมมือของประเทศในเอเชียอาคเนย์ (Treaty of Amity and Cooperation in Southeast Asia) ปี พ.ศ.2535 การประชุมสุดยอดประชาคมอาเซียนครั้งที่ 4 ณ ประเทศสิงคโปร์ ลาวจึงได้รับสถานะเป็นผู้สังเกตการณ์ของประชาคมอาเซียน(อุกฤษฏ์ ปัทมานันท์, 2541, หน้า 119) ก่อนที่ร่วมเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนอย่างสมบูรณ์ โดยเข้าร่วมเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนพร้อมกับประเทศพม่า วันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ.2540 วัตถุประสงค์ของประเทศลาวในการเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน คือ ความมั่นคงทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมเพื่อบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ

การพัฒนาประเทศก่อนเข้าสู่การเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนนั้น ประเทศลาวได้มีนโยบายที่แสดงให้เห็นถึงการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างสำคัญ กล่าวคือ ประเทศลาวมีการปรับตัวนโยบายและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในเชิงรุกให้สอดคล้องกับประชาคมอาเซียน โดยในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 4 (2539-2543) (กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์, 2554, หน้า 24) ได้กำหนดให้ลาวต้องสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศตะวันตกมากขึ้น และอนุญาตให้เอกชนและนักลงทุนต่างชาติสามารถลงทุนได้เสรีในธุรกิจ ตลอดจนการส่งเสริมการพัฒนาด้านคมนาคมและการสื่อสารโทรคมนาคม ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาการค้าและอุตสาหกรรมของชาติ (อุกฤษฏ์ ปัทมานันท์, 2541, หน้า 128-131) อีกทั้งการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารงานราชการและกฎหมายให้สอดคล้องกับการลงทุนจากต่างประเทศ โดยมีระเบียบแบบแผนมากขึ้น และสร้างความมั่นใจให้กับบริษัทต่างชาติในการเข้ามาลงทุนในลาว การเตรียมความพร้อมของบุคลากรรวมทั้งให้ความร่วมมือในการเตรียมพร้อมเพื่อการปฏิบัติตามพันธะข้อตกลงต่างๆ ของ

ประชาคมอาเซียน และการกำหนดภารกิจที่สำคัญหลังจากเข้าเป็นสมาชิกที่จะต้องเร่งดำเนินการทางการทูต โดยเปิดสถานทูตลาวอย่างเป็นทางการในประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียนให้ครบทุกประเทศ

อย่างไรก็ตาม ในสถานการณ์ปัจจุบัน เมื่อพิจารณาในด้านบทบาทของประเทศลาวในฐานะส่วนหนึ่งของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและโลก จะพบว่า ประเทศลาวมีความโดดเด่นในเรื่องทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลายและอุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะน้ำและแร่ชนิดต่างๆ จึงพบว่าการลงทุนส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มโครงสร้างพื้นฐาน พลังงานน้ำ และเหมืองแร่ อีกทั้งประเทศลาวยังมีการเมืองที่มีเสถียรภาพ มีค่าจ้างแรงงานค่อนข้างต่ำ ขณะเดียวกันก็พบอุปสรรคในการพัฒนา กล่าวคือ ประเทศลาวประสบปัญหาาระบบสาธารณสุขปกคลุมพื้นที่ไม่พัฒนา การคมนาคมไม่สะดวก ด้านสาธารณสุขยังไม่ทั่วถึงประชากรซึ่งอยู่ในพื้นที่ห่างไกล ตลอดจนประเทศลาวมีข้อจำกัดทางด้านภูมิศาสตร์ที่มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงและภูเขา และไม่มีทางออกสู่ทะเล เหล่านี้ถือเป็นสิ่งที่ขัดขวางการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศลาวอย่างสำคัญ

ประเทศลาวได้เล็งเห็นความสำคัญของความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านประชาคมอาเซียน เพื่อช่วยกันประสานศักยภาพของแต่ละประเทศสมาชิก ก่อให้เกิดความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจของภูมิภาคโดยรวม ดังนั้น ลาวจึงสนับสนุนให้ประชาคมอาเซียนดำเนินการเพื่อเร่งรัดการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) ให้แล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2558 โดยในปี พ.ศ.2554 รัฐบาลลาวได้วางแนวทางในการบริหารเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้ก้าวสู่ความทันสมัย ด้วยการประกาศนโยบายนำประเทศก้าวสู่ประเทศอุตสาหกรรม เพื่อให้ลาวสามารถบรรลุเป้าหมายการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้เร็ว โดยมีการปรับปรุงกฎหมายและแผนพัฒนาเศรษฐกิจลาวในปี พ.ศ.2554-2558 เพื่อเตรียมรับกับการเป็นประชาคมอาเซียน ซึ่งหากศึกษาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและกฎหมายการลงทุนพบว่า ประเทศลาวให้ความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และรับความช่วยเหลือจากประเทศต่างๆ ในภูมิภาคมากขึ้น

ด้านบทบาทการเป็นประธานอาเซียน การเป็นสมาชิกอาเซียนนับเป็นภาระที่หนักและยิ่งใหญ่สำหรับประเทศลาว นับตั้งแต่เริ่มเปิดประเทศและมีความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศต่างๆ ซึ่งลาวไม่เคยเข้าร่วมองค์การระหว่างประเทศมาก่อน การเข้าร่วมประชุมอาเซียนในปัญหานานาชาติจึงเป็นสิ่งที่ท้าทายสำหรับลาว หลังการเข้าร่วมเป็นสมาชิกอาเซียน ประเทศลาวในฐานะสมาชิกใหม่ ได้รับบทบาทสำคัญในเวทีอาเซียนโดยการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมผู้นำอาเซียน ครั้งที่ 10 ณ กรุงเทพมหานคร วันที่ 29-30 พฤศจิกายน พ.ศ.2547 นับเป็นครั้งแรกของประเทศลาวที่ได้ทำหน้าที่ในการจัดการประชุมระดับนานาชาติ โดยประเทศลาวได้จัดสรรงบประมาณในการปรับปรุงถนนและการตกแต่งประดับประดาถนนสายหลักๆ อย่างสวยงาม เพื่อสร้างความประทับใจแก่ผู้เข้าร่วมประชุม แสดงถึงความเป็นหน้าตาของประเทศลาวในฐานะเจ้าภาพจัดประชุมสุดยอดประชาคมอาเซียน

จากเหตุผลดังกล่าว จะเห็นได้ว่าประเทศลาว มีความใกล้ชิดกับประเทศในกลุ่มอาเซียนมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด นับตั้งแต่การเริ่มต้นก้าวเข้ามาเป็นสมาชิกของอาเซียน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาพัฒนาการและบทบาทของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่มีต่อประชาคมอาเซียนในมิติด้านต่างๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2558-2561

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการและบทบาทของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่มีต่อประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ระหว่างปี พ.ศ. 2558-2561

2. เพื่อศึกษาพัฒนาการและบทบาทของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่มีต่อประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนระหว่างปี พ.ศ. 2558- 2561

3. เพื่อศึกษาพัฒนาการและบทบาทของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่มีต่อประชาคมสังคมวัฒนธรรมอาเซียน ระหว่างปี พ.ศ. 2558- 2561

วิธีดำเนินการศึกษา

รูปแบบการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร โดยการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการและบทบาทของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่มีต่อประชาคมอาเซียน ระหว่างปี พ.ศ. 2558-2561 ได้ดังนี้ (1) ประวัติศาสตร์สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (2) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (Political and Security Pillar) (3) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) (4) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (Socio-Cultural Pillar) และ (5) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาจากเอกสารทางวิชาการ ผลงานวิจัยและบทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการและบทบาทของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่มีต่อประชาคมอาเซียน ระหว่างปี พ.ศ. 2558-2561 ทั้งเอกสารทางวิชาการประเภทต่าง ๆ ภายในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งข้อมูลทางวิชาการที่ได้จากการสืบค้นทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือทางเว็บไซต์ต่าง ๆ จนได้ข้อมูลตามที่ต้องการเพื่อนำมาประกอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัยต่อไป

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก และการประมวลความคิดเห็นต่าง ๆ ของผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นผู้มีประสบการณ์และเป็นผู้ทรงคุณวุฒิของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในการวิจัยครั้งนี้ คือ รัฐมนตรีกระทรวงต่างประเทศ นักวิชาการ ผู้ที่เกี่ยวข้อง และผู้มีความรอบรู้เรื่องประชาคมอาเซียน จำนวน 5 คน ของ สปป.ลาว

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

การวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกชัดเจน คือ รัฐมนตรีกระทรวงต่างประเทศ นักวิชาการ ผู้ที่เกี่ยวข้อง และผู้มีความรอบรู้เรื่องประชาคมอาเซียน จำนวน 5 คน ของ สปป.ลาว ได้แก่

(1) ท่านอุคา แสงแก้วมีไชย์ อัครราชทูต สถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประจำราชอาณาจักรไทย

(2) ท่านกิ่งโพแก้ว พมมะหาไซ รองอธิบดีกรมเศรษฐกิจ กระทรวงการต่างประเทศ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

(3) ท่านเรือนแก้ว สังสมสั๊ก หัวหน้าแผนกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

(4) ท่านเวียงแก้ว ขาวปะเส็ด หัวหน้าแผนกประชาคมวัฒนธรรมและสังคมอาเซียน กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

(5) ท่านดาวีวัน เพ็ดสะหมอน หัวหน้าแผนกประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ส่วนที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ

1. แนวการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview Guide) ซึ่งกำหนดแนวคำถามเฉพาะที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1–3 เท่านั้น แต่ไม่กำหนดถ้อยคำและการเรียงลำดับของคำถามอย่างแน่นอนตายตัว ดังนั้นระหว่างการสัมภาษณ์ (ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์เอง) ผู้สัมภาษณ์สามารถปรับถ้อยคำและการเรียงลำดับของคำถามในการสัมภาษณ์ เพื่อให้เหมาะกับผู้ใช้สัมภาษณ์แต่ละคน และบริบทของการสัมภาษณ์จริงในแต่ละกรณี (Patton, 1980, pp. 197-198; Lindlof & Taylor as cited in Wikipedia, 2001) ทั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างกับ

โดยมีคำถามสัมภาษณ์ ดังนี้

(1) พัฒนาการและบทบาทของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่มีต่อประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ระหว่างปี พ.ศ. 2558 – 2561 มีพัฒนาการและบทบาทเป็นอย่างไร

(2) พัฒนาการและบทบาทของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่มีต่อประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ระหว่างปี พ.ศ. 2558 – 2561 มีพัฒนาการและบทบาทเป็นอย่างไร

(3) พัฒนาการและบทบาทของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่มีต่อประชาคมสังคมวัฒนธรรมอาเซียน ระหว่างปี พ.ศ. 2558 – 2561 มีพัฒนาการและบทบาท เป็นอย่างไร

(4) ตั้งแต่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สปป.ลาว มีการปรับตัวอย่างไรบ้าง มีการวางแนวนโยบายต่อการพัฒนาประเทศอย่างไร

(5) ตั้งแต่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สปป.ลาว มีการวางแนวนโยบายต่อการพัฒนาประเทศอย่างไร

2. แบบสังเกต เพื่อจดบันทึกเกี่ยวกับพัฒนาการและบทบาทของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวกับประชาคมอาเซียน ระหว่างปี พ.ศ. 2558– 2561ตามที่ผู้วิจัยสังเกตพบจากสภาพที่เป็นอยู่จริง โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมและเปิดเผย (Patton, 1980, pp. 126-132)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตลอดเวลาขณะที่เก็บรวบรวมข้อมูล จนกระทั่งได้ข้อมูลครบตามที่ต้องการแล้ว จึงทำการวิเคราะห์สรุปอีกครั้ง โดยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการตีความ เพื่อนำเสนอในลักษณะการบรรยายเชิงพรรณนา โดยศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจาะลึก โดยวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ข้อ จะเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจาะลึกกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผลการศึกษา

ภายหลังจากดำเนินการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน หรือ อาฟตา ได้บรรลุเป้าหมายในปี 2546 อาเซียนยังให้ความสำคัญในการเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน (ASEAN Summit) ได้เห็นชอบให้อาเซียนกำหนดทิศทางการดำเนินงานเพื่อมุ่งไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community AEC) ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย ต่อมาสมาชิกเพิ่มอีก 5 ประเทศ ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา รวมเป็น 10 ประเทศ เป้าหมายของอาเซียน การรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจ โดยจะเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน มีการเคลื่อนย้ายสินค้าบริการ การลงทุน และแรงงานฝีมืออย่างเสรี เพื่อมุ่งให้อาเซียนเป็นตลาดและฐานการผลิตร่วมกัน เร่งรัดการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เปิดการค้าเสรีด้านการค้าสินค้า บริการและการลงทุนระหว่างกันตามกรอบความร่วมมือต่าง ๆ เช่น การเร่งลดภาษีสินค้านำเข้าระหว่างกัน การยกเลิกข้อจำกัดการประกอบกิจการด้านการค้าบริการในอาเซียน หลังการจัดตั้งอาเซียนสถานการณ์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้

เปลี่ยนจากความตึงเครียดและการเผชิญหน้าในยุคสงครามเย็นมาสู่ความมีเสถียรภาพ ความมั่นคงและความร่วมมือ ทำให้เอเชียตะวันออกเฉียงใต้กลายเป็นภูมิภาคที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว และเป็นตัวอย่างของการรวมตัวของกลุ่มประเทศที่มีพลังต่อรองในเวทีการเมืองและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ความก้าวหน้าของประชาคมอาเซียน มีปัจจัยสำคัญที่ผู้นำประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียนนั้น ได้ร่วมกันกำหนดเป้าหมายให้ภายในปี พ.ศ.2558 ประชาคมอาเซียนสามารถรวมตัวกันเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนทำให้ประเทศต่างๆ ในกลุ่มต้องปรับนโยบายด้านการเมือง สังคมและวัฒนธรรมโดยถือประโยชน์สุขของประชาชนในประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียนเป็นศูนย์กลาง

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว หรือ สปป. เป็นหนึ่งในประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ อาเซียน ซึ่งเป็นกลุ่มความร่วมมือก่อตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมร่วมมือทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมของภูมิภาค ประเทศที่เป็นสมาชิกของอาเซียนส่วนใหญ่จะเป็นประเทศที่ถูกจัดตั้งอยู่ในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา ปรับเปลี่ยนสภาพสังคมเกษตรกรรมแบบดั้งเดิม ให้กลายเป็นสังคมเกษตรกรรมเพื่อการส่งออกและการแปรรูป นำไปสู่สังคมอุตสาหกรรม การพัฒนาเป็นปัจจัยสำคัญที่นำมาใช้เป็นพลังขับเคลื่อนประเทศในภาคอุตสาหกรรม จากการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน ครั้งที่ 38 โดยที่ประชุมพิจารณาเห็นว่าการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจของอาเซียนมีความคืบหน้า จึงต้องเร่งรัดรวมกลุ่มให้เป็นรูปธรรมเพื่อประโยชน์ภายในภูมิภาคที่ประชุมเห็นชอบ ทำพิมพ์เขียวเพื่อเร่งการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Blueprint) การจัดทำ Blueprint เพื่อกำหนดแผนงานและกรอบระยะเวลาที่ชัดเจนสำหรับการดำเนินมาตรการต่างๆ เพื่อไปสู่เป้าหมาย AEC ประกอบด้วย 3 ด้านหลัก ได้แก่ (1) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (Political and Security Pillar) (2) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community) และ (3) ประชาคมสังคมวัฒนธรรมอาเซียน (Socio-Cultural Pillar) เพื่อใช้เป็นแนวทางดำเนินงานและสร้างรายได้เปรียบในการแข่งขันให้กับอาเซียน

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการ ซึ่งมีการบรรจุมาตรการต่าง ๆ เพื่อมุ่งไปสู่การจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (Political and Security Pillar) และต่อมาอาเซียนได้จัดทำแผนงาน โดยได้มีการลงนามรับรอง Blueprint ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ได้แบ่งเรื่องหลักๆ ในการสร้างประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน คือ เรื่องการพัฒนาทางการเมือง การพัฒนาบรรทัดฐาน กลไกป้องกันความขัดแย้ง แก้ไขความขัดแย้ง ให้ความสำคัญคือ เรื่องการส่งเสริมประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน และการพัฒนาการประชาธิปไตย มีการจัดตั้งกลไกด้านสิทธิมนุษยชนขึ้นมา และการพัฒนาบรรทัดฐาน กฎเกณฑ์ ข้อตกลง ต่าง ๆ ของอาเซียน ขณะนี้ ข้อตกลงหลัก ๆ ของอาเซียนมีสนธิสัญญาสมานฉันท์และความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ กฎบัตรอาเซียน สนธิสัญญาเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในอนาคตอาเซียนจะมีการพัฒนาทำสนธิสัญญาและข้อตกลงครอบคลุมความร่วมมือในด้านต่างๆ มากขึ้น มีการสร้างกลไกป้องกันความขัดแย้ง สร้างความไว้วางใจระหว่างกัน มีการจัดประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน โดยทางสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ดำเนินการแก้ไขความขัดแย้งตามชายแดน ไทย-ลาว เพื่อให้ประชาชนมีความปลอดภัยและมั่นคง ลักษณะสำคัญการสร้างการแข่งขันแก่ประชาธิปไตย ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ป้องกันความขัดแย้ง สร้างความสงบสุข ส่งเสริมและรักษาความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรกับประเทศภายนอกเพื่อสันติภาพในโลกจากบทสัมภาษณ์ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวกล่าวถึง การร่วมมือด้านการเมืองและสร้างความมั่นคงสงบสุขบริเวณชายแดน เพื่อให้ประชาชนของไทยและลาวชายแดนดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข เป็นเรื่องสำคัญ หน่วยงานความมั่นคงมีบทบาทสำคัญ คือ กระทรวงกลาโหมและกระทรวงมหาดไทยร่วมมือระหว่างกระทรวงกลาโหมและกระทรวงป้องกันประเทศ สปป.ลาว รักษาความสงบเรียบร้อยตามชายแดน

ทั่วไปไทย-ลาว โดยคณะกรรมการร่วมมือรักษาความสงบตามชายแดนระดับจังหวัด-แขวง โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดกับเจ้าแขวงเป็นประธานร่วม มุ่งหวังแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ยุติในระดับท้องถิ่น และได้เปิดจุดผ่านแดนอำนวยความสะดวกในการข้ามแดนและรักษาความสงบเรียบร้อยบริเวณชายแดน นอกจากนี้ทางสำนักงานป.ป.ส. และสำนักงานคณะกรรมการแห่งชาติลาว ได้ดำเนินการตรวจตรายาเสพติด ปราบปรามและบำบัดรักษา พื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด บทสัมภาษณ์จาก นายกรัฐมนตรี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้กล่าวถึง ความร่วมมือในการควบคุมยาเสพติด 7 ฝ่าย ได้แก่ ไทย สปป. ลาว จีน เมียนมาร์ กัมพูชา เวียดนามและ UNODC จัดตั้งสำนักงานประสานงานปราบปรามยาเสพติดชายแดน 9 แห่ง ประเทศไทยได้สนับสนุนก่อสร้างและให้ความรู้ด้านวิชาการแก่ศูนย์บำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่แขวงจำปาสัก และกระทรวงต่างประเทศนำองค์ความรู้ด้านการปลูกพืชทดแทนพืชเสพติดของมูลนิธิโครงการหลวงและการพัฒนาการเกษตรบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิตของประชาชน

ประชาคมเศรษฐกิจประชาคมอาเซียน (ASEAN Economic Community) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้เล็งเห็นความสำคัญของความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านประชาคมอาเซียน เพื่อช่วยกันประสานศักยภาพแต่ละประเทศสมาชิก ก่อให้เกิดความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจของภูมิภาค รัฐบาลลาวได้วางแนวทางในการบริหารเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้ก้าวสู่ความทันสมัย ด้วยการประกาศนโยบายนำประเทศสู่ประเทศอุตสาหกรรมและความทันสมัย เพื่อให้ลาวสามารถบรรลุเป้าหมายการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) โดยมีการปรับปรุงกฎหมายและแผนพัฒนาเศรษฐกิจลาวในปี พ.ศ.2554-2558 เพื่อเตรียมรับการเป็นประชาคมอาเซียน ซึ่งหากศึกษาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและกฎหมายการลงทุน พบว่าประเทศลาวให้ความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และรับความช่วยเหลือจากประเทศต่างๆ ในภูมิภาคมากขึ้น ด้านบทบาทการเป็นประธานอาเซียน การเป็นสมาชิกอาเซียนนับเป็นภาระที่หนักและยิ่งใหญ่สำหรับประเทศลาว นับตั้งแต่เริ่มเปิดประเทศและมีความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศต่างๆ ซึ่งลาวไม่เคยเข้าร่วมองค์การระหว่างประเทศมาก่อน การเข้าร่วมประชุมอาเซียนในปัญหานานาชาติจึงเป็นสิ่งที่ท้าทายสำหรับลาว หลังการเข้าร่วมเป็นสมาชิกอาเซียน ประเทศลาวในฐานะสมาชิกใหม่ ได้รับบทบาทสำคัญในเวทีอาเซียนโดยการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมผู้นำอาเซียน เป็นครั้งแรกของประเทศลาวที่ได้ทำหน้าที่ในการจัดการประชุมระดับนานาชาติ โดยประเทศลาวได้จัดสรรงบประมาณในการปรับปรุงถนนและการตกแต่งประดับประดาถนนสายหลักๆ อย่างสวยงาม เพื่อสร้างความประทับใจแก่ผู้เข้าร่วมประชุม แสดงถึงความเป็นหน้าตาของประเทศลาวในฐานะเจ้าภาพจัดประชุมสุดยอดประชาคมอาเซียน รัฐบาลสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้วางแนวทางในการบริหารเศรษฐกิจให้เกิดการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจ และการอำนวยความสะดวกในการติดต่อค้าขายระหว่างกัน อันจะทำให้ภูมิภาคมีความเจริญมั่งคั่ง และสามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่นๆ ได้เพื่ออยู่ดีกินดีของประชาชนในประเทศอาเซียน โดยพัฒนาฐานการผลิตเดียว เน้นสินค้า บริการ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานมีความสามารถในการแข่งขัน พัฒนาการทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน มีการขยายตัวของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และการบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลกได้อย่างสมบูรณ์ เน้นการจัดทำข้อตกลงเขตการค้าเสรี ประเทศเศรษฐกิจคู่ค้าอันดับหนึ่งของ สปป.ลาวเป็นประเทศไทย สินค้านำเข้าจากลาวที่สำคัญ ได้แก่ สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ เชื้อเพลิงอื่นๆ กลไกความร่วมมือทางการค้าไทย-ลาว ได้มีการประชุมแผนความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าไทยและลาว มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ไทย-ลาวเป็นประธาน ไทยมีนโยบายสนับสนุนการนำเข้าสินค้าเกษตรจากประเทศเพื่อนบ้านรวมทั้งลาว ให้สิทธิพิเศษด้านภาษีศุลกากรในการนำเข้าสินค้าทั้งในกรอบอาเซียน และ ACMECS เพื่อช่วยพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจความร่วมมือในกรอบพหุภาคีทางเศรษฐกิจไทยและลาว ได้แก่ ไทยได้ร่วมมือแก่ลาวเพื่อให้สามารถมีส่วนร่วม

ในอาเซียนได้อย่างทัดเทียม กำหนดยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิระวดี-เจ้าพระยา-แม่น้ำโขง และความร่วมมือในกรอบสามเหลี่ยมมรกต ด้านการท่องเที่ยว มุ่งพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ช่วยกระตุ้น การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจได้กำหนดพื้นที่ความร่วมมือ คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย ภาคตะวันตกเฉียงเหนือของกัมพูชา ภาคใต้ของลาว ในโครงการปรับปรุงศูนย์ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวสามเหลี่ยมมรกต ที่แขวงจำปาสัก จากบทสัมภาษณ์รองอธิบดีกรมเศรษฐกิจ กระทรวงการต่างประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กล่าวถึง ความร่วมมือด้านไฟฟ้าและพลังงานไทย-ลาว นั้นได้ลงนามบันทึกความเข้าใจร่วมมือ พัฒนาไฟฟ้าในลาว โครงการผลิตไฟฟ้าใน สปป.ลาว เพื่อจำหน่ายให้แก่ไทย เนื่องจาก สปป.ลาวนั้นมีศักยภาพ โครงการพลังงานไฟฟ้าอีกหลายโครงการได้ประมาณความต้องการไฟฟ้าสูง โดยฝ่ายไทยยังคงจัดทำสัญญาซื้อขายไฟฟ้าเป็นพื้นฐานในการรับซื้อไฟฟ้าจากลาว เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ลงทุน

ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio - Cultural Community) การพัฒนาแผนงานหรือ Blueprint มีการลงนามรับรองในการประชุมสุดยอดเป้าหมายหลักที่จะทำให้เกิดประชาคมอาเซียนที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง สังคมที่รับผิดชอบ เพื่อก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและก่อให้เกิดมีการสร้างอัตลักษณ์ร่วมกันและทำให้เกิดเป็นสังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ซึ่งจะทำให้คุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่และสวัสดิการของประชาชนดีขึ้น มีคุณลักษณะที่สำคัญ 5 ด้าน คือ (1) การพัฒนามนุษย์ โดยเน้นการบูรณาการด้านการศึกษา สร้างสังคมความรู้ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ส่งเสริมการจ้างงานที่เหมาะสม ส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศ การเข้าถึงวิชาการและเทคโนโลยีและเสริมสร้างทักษะในการประกอบการสำหรับสตรี เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ (2) การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม โดยขจัดความยากจน สร้างเครือข่ายความปลอดภัยทางสังคม ปลอดภัยด้านอาหาร การควบคุมโรคติดต่อเข้าถึงการรักษาสุขภาพการบริการทางการแพทย์ ปลอดภัยยาเสพติดและพร้อมรับมือภัยพิบัติ และประชาคมที่ปลอดภัย (3) การสร้างความยุติธรรมและสิทธิ เน้นคุ้มครองสิทธิผู้ด้อยโอกาส แรงงานย้ายถิ่นฐานส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ (4) การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม เน้นการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของโลก มลพิษทางสิ่งแวดล้อมข้ามแดน การเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศ การแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมในทางปฏิบัติ นั้น ก็ประสบปัญหาหลายเรื่อง โดยเฉพาะปัญหาการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ กฎหมายและกฎระเบียบต่างๆ ประเทศสมาชิกอาเซียน ยังไม่เพียงพอต่อการแก้ไขปัญหา (5) การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน โดยการสร้างความรู้สึกร่วมกันเป็นเจ้าของ อนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของอาเซียน ส่งเสริมการสร้างสรรคดีด้านวัฒนธรรม ลดช่องว่างเพื่อให้ประชาชนรับรู้และเข้าใจด้านประวัติศาสตร์ของภูมิภาคที่เกี่ยวกับอัตลักษณ์ของอาเซียน จากบทสัมภาษณ์อัครราชทูตสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประจำราชอาณาจักรไทย กล่าวถึง การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เพื่อตอบสนองต่อนโยบายการป้องกันและปราบปราม ด้านการค้ามนุษย์ เป็นปัญหาที่กระทบต่อความมั่นคงในระดับประเทศ ภูมิภาคและนานาชาติ สถานเอกอัครราชทูต ดำเนินการประสานงานกับฝ่ายไทย กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กับฝ่ายลาว กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม จัดทำกิจกรรมร่วมมือในรูปแบบต่างๆ การอบรมประชุมระหว่างเจ้าหน้าที่แลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน ส่งเสริมการทำงาน สร้างเครือข่ายระหว่างกัน เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของทั้งสองประเทศที่ประสงค์จ้างแรงงานอย่างเป็นระบบ และส่งเสริมให้แรงงานเดินทางเข้า-ออกอย่างถูกต้องตามกฎหมาย สถานทูต มีการจัดประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านแรงงานไทย-ลาว หาแนวทางร่วมมือและหาแนวทางแก้ไขปัญหาเพื่ออำนวยความสะดวกให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ใช้แรงงานในระบบดังกล่าว นอกจากนี้ นายกสมาคมไทย-ลาว ได้กล่าวว่า ทางสมาคมมุ่งส่งเสริมความร่วมมือร่วมใจระหว่างประชาชนและความร่วมมือทางวัฒนธรรม และการท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระดับรัฐบาล โดยการสนับสนุนจากกระทรวงการต่างประเทศ นายกสมาคมคนปัจจุบัน ดร.วีรพงษ์ รามางกูร เลขาธิการสมาคม คือ

นายสุวิทย์ สิมะสกุล อดีตเอกอัครราชทูต ณ เวียงจันทน์ กิจกรรมจัดงานกีฐนพระราชทานในสปป.ลาว คาราวาน จักรยานข้ามแม่น้ำโขงที่ อ.ท่าลี่ จ.เลย และจัดกิจกรรมทางวิชาการให้ทุนการศึกษา และส่งเสริมการศึกษา

อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการสัมภาษณ์จากนักวิชาการ ผู้ที่เกี่ยวข้อง และผู้มีความรอบรู้เรื่องประชาคมอาเซียนของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวรวม ปัญหาและข้อเสนอแนะเป็นประเด็นดังนี้ การจัดตั้งประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน การจัดทำ Blueprint กำหนดแผนงานและกรอบระยะเวลาที่ชัดเจนสำหรับการดำเนิน มาตรการต่างๆ เพื่อไปสู่เป้าหมาย AEC ประกอบด้วย 3 ด้านหลัก ได้แก่ (1) ประชาคมการเมืองและความมั่นคง อาเซียน (Political and Security Pillar) (2) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community) (3) ประชาคมสังคมวัฒนธรรมอาเซียน (Socio-Cultural Pillar) เพื่อใช้เป็นแนวทางดำเนินงานและสร้างความ ได้เปรียบในการแข่งขันให้กับอาเซียน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้บรรจุแผนปฏิบัติการ มาตรการ ต่าง ๆ เพื่อมุ่งไปสู่การจัดตั้ง ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (Political and Security Pillar) และ ต่อมาอาเซียนได้จัดทำแผนงาน Blueprint แบ่งเรื่องหลัก ๆ ในการสร้างประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน คือ เรื่องการพัฒนาทางการเมือง การพัฒนาบรรทัดฐาน กลไกป้องกันความขัดแย้ง แก้ไขความขัดแย้ง ให้ความสำคัญคือ เรื่องการส่งเสริมประชาธิปไตยสิทธิมนุษยชน และการพัฒนาการประชาธิปไตย มีการจัดตั้งกลไกด้าน สิทธิมนุษยชน และการพัฒนา กฎเกณฑ์ ข้อตกลง ต่าง ๆ ของอาเซียน มีการสร้างกลไกป้องกันความขัดแย้ง การสร้างความแข็งแกร่งแก่ประชาธิปไตย ความขัดแย้ง สร้างความสงบสุขและ ส่งเสริมและรักษาความสัมพันธ์ ที่เป็นมิตรกับประเทศภายนอกเพื่อสันติภาพในโลก

ประชาคมเศรษฐกิจประชาคมอาเซียน (ASEAN Economic Community) สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว ได้เล็งเห็นความสำคัญของความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านประชาคมอาเซียน เพื่อช่วยกัน ประสานศักยภาพแต่ละประเทศสมาชิก ก่อให้เกิดความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจของภูมิภาค รัฐบาลลาวได้วาง แนวทางในการบริหารเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้ก้าวสู่ความทันสมัย ประกาศนโยบายนำประเทศสู่ ประเทศอุตสาหกรรมและความทันสมัย โดยมีการปรับปรุงกฎหมายและแผนพัฒนาเศรษฐกิจลาวในปี พ.ศ. 2554-2558 เพื่อเตรียมรับกับการเป็นประชาคมอาเซียน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้วางแนว ทางในการบริหารเศรษฐกิจให้เกิดการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจ และการอำนวยความสะดวกในการติดต่อค้าขาย ระหว่างกันและสามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่นๆ ได้เพื่ออยู่ดีกินดีของประชาชนในประเทศอาเซียน โดยพัฒนาฐาน การผลิตเดียว เน้นสินค้า บริการ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานมีความสามารถในการแข่งขัน พัฒนาการทางเศรษฐกิจ ที่เท่าเทียมกัน มีการขยายตัวของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และการบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจ โลกได้อย่างสมบูรณ์ เน้นการจัดทำข้อตกลงเขตการค้าเสรี ประเทศเศรษฐกิจคู่ค้าอันดับหนึ่งของ สปป.ลาวเป็น ประเทศไทย สินค้านำเข้าจากลาวที่สำคัญ กำหนดยุทธศาสตร์ร่วมมือทางเศรษฐกิจอิสระดี-เจ้าพระยา-แม่น้ำโขง และความร่วมมือในกรอบสามเหลี่ยมมรกต ด้านการท่องเที่ยว มุ่งพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว สามเหลี่ยม มรกตที่แขวงจำปาสัก และความร่วมมือด้านไฟฟ้าและพลังงานไทย-ลาว เพื่อจำหน่ายให้แก่ไทย เนื่องจาก สปป. ลาวนั้นมีศักยภาพโครงการพลังงานไฟฟ้าอีกหลายโครงการได้ประมาณความต้องการไฟฟ้าสูง เพื่อสร้างความ มั่นใจให้แก่ผู้ลงทุน

ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community) การพัฒนาแผนงาน หรือ Blueprint มีเป้าหมายหลักที่จะทำให้เกิดประชาคมอาเซียนที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง สังคมที่ รับผิดชอบ เพื่อก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและก่อให้เกิดมีการสร้างอัตลักษณ์ร่วมกันและทำให้เกิด เป็นสังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ซึ่งจะทำให้คุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่และสวัสดิการของประชาชนดีขึ้น

โดยมีคุณลักษณะที่สำคัญ 5 ด้าน คือ (1) การพัฒนามนุษย์ โดยเน้นการบูรณาการด้านการศึกษา สร้างสังคม ความรู้ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ส่งเสริมการจ้างงานที่เหมาะสม ส่งเสริมทักษะในการประกอบการสำหรับสตรี เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ (2) การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม โดยจัดความยากจน สร้างเครือข่ายความปลอดภัยทางสังคม ปลอดภัยด้านอาหาร ปลอดภัยยาเสพติดและพร้อมรับมือภัยพิบัติ และประชาคมที่ปลอดภัยยิ่งขึ้น (3) การสร้างความยุติธรรมและสิทธิ เน้นคุ้มครองสิทธิผู้ด้อยโอกาส แรงงานย้ายถิ่นฐานส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ (4) การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม เน้นการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของโลก มลพิษทาง และ (5) การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน โดยการสร้างความรู้สึกร่วมกันของ อนุรักษมรดกทางวัฒนธรรมของอาเซียน ส่งเสริมการสร้างสรรค์ด้านวัฒนธรรมและลดช่องว่างเพื่อให้ประชาชนรับรู้และเข้าใจด้านประวัติศาสตร์ของภูมิภาคที่เกี่ยวกับอัตลักษณ์ของอาเซียน

บทบาทของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่มีต่อประชาคมอาเซียน ด้านเศรษฐกิจความมั่นคง และสังคมวัฒนธรรมอาเซียน นโยบายด้านเศรษฐกิจ การดำเนินงานความช่วยเหลือด้านงบประมาณ จำกัด เนื่องจากแผนปฏิบัติการต้องจัดสรรย้งด้านอื่นๆ การลงทุนในประเทศสปป. ลาว ไม่เอื้ออำนวยต้องอาศัยเงินลงทุนภายนอก ด้านสังคม สปป. ลาว กำลังเป็นประเทศพัฒนา สิทธิและประโยชน์สวัสดิการและการคุ้มครองยังครอบคลุมทุกระดับ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

1. การขยายตัวด้านเศรษฐกิจประชาคมอาเซียนสูง ทางสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวควรวางแผนดำเนินงานอย่างรอบคอบและครอบคลุมทุกด้าน ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น
2. จากการเข้าเป็นสมาชิกอาเซียนสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำเป็นต้องศึกษาผลกระทบของการเปิดการค้าเสรี แรงงาน และการเคลื่อนย้ายทรัพยากรธรรมชาติเพื่อให้เกิดประโยชน์ภายในประเทศสูงสุด

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์.(2554).*คู่มือการค้าและการลงทุนสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว*.สำนักข่าวพาณิชย์กรมส่งเสริมการส่งออก.กรุงเทพฯ.
- อุกฤษฏ์ ปัทมานันท์. (2541). *ประชาคมอาเซียนใหม่*. สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร.
- Patton, M. Q. (1980). *Qualitative evaluation methods*. Beverly Hills, CA: Sage.
- Thatcher,V.S.;et al.(1970). *The Webster Dictionary of the English Language*. New York: Process and Book.
- Thomas R. Lindlof, Bryan C. Taylor (2001). *Qualitative Communication Research Methods* Sage publications